

Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru mjesečna je publikacija koju objavljuje Odjel za europske poslove. Bilten daje pregled europskih poslova u Saboru koji proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Hrvatski sabor, kao nacionalni parlament države članice Europske unije, sudjeluje u procesu donošenja odluka na europskoj razini putem nadzora nad aktivnostima Vlade u institucijama Europske unije te izvršavanjem ovlasti dodijeljenih nacionalnim parlamentima Ugovorom iz Lisabona.

AKTIVNOSTI ODBORA ZA EUROPSKE POSLOVE

Odbor za europske poslove obavlja europske poslove u skladu sa Zakonom o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima i Poslovníkom Hrvatskoga sabora.

Sjednice Odbora

Na 13. sjednici, održanoj 22. svibnja 2025. (zajednička sjednica s Odborom za poljoprivredu), član Europske komisije i povjerenik za poljoprivredu i hranu Christophe Hansen predstavio je Komunikaciju Komisije „Vizija za poljoprivredu i hranu – Zajedničko oblikovanje privlačnog poljoprivrednog i prehrambenog sektora EU-a za buduće generacije“ i Komunikaciju „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru“, u dijelu koji se odnosi na Zajedničku poljoprivrednu politiku.

STAJALIŠTA REPUBLIKE HRVATSKE O DOKUMENTIMA EUROPSKE UNIJE

Mišljenje radnih tijela o stajalištima Republike Hrvatske o dokumentima EU-a

U svibnju 2025. Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo raspravljao je i donio mišljenje o stajalištu Republike Hrvatske o dokumentu EU-a: D.E.U. br. 24/025.

NADZOR NAD AKTIVNOSTIMA VLADE U INSTITUCIJAMA EUROPSKE UNIJE

Sastanci Vijeća Europske unije

Dostava stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije radnim tijelima

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove je u svibnju 2025. dostavio radnim tijelima Hrvatskoga sabora 10 stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije, u različitim sastavima:

- Stajališta Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport (EYCS) 12. i 13. svibnja, dostavljeno je **Odboru za obitelj, mlade i sport i Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za ekonomske i financijske poslove (ECOFIN) 13. svibnja, dostavljeno je **Odboru za financije i državni proračun,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove u sastavu ministara trgovine (FAC TRADE) 15. svibnja, dostavljeno je **Odboru za vanjsku politiku,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove (FAC) 20. svibnja, dostavljeno je **Odboru za vanjsku politiku,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove u sastavu ministara obrane (FAC DEFENCE) 20. svibnja, dostavljena su **Odboru za vanjsku politiku i Odboru za obranu,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište i industrija) (COMPET) 22. svibnja, dostavljeno je **Odboru za gospodarstvo,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za konkurentnost (istraživanje i svemir) (COMPET) 23. svibnja, dostavljeno je **Odboru za gospodarstvo,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo (AGRIFISH) 26. svibnja, dostavljeno je **Odboru za poljoprivredu,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za vanjske poslove (FAC DEVELOPMENT) 26. svibnja, dostavljeno je **Odboru za vanjsku politiku,**
- Stajalište Republike Hrvatske za sastanak Vijeća za opće poslove (GAC) 27. svibnja, dostavljeno je **Odboru za europske poslove.**

IZRAVNO DOSTAVLJENI DOKUMENTI EUROPSKE UNIJE

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte.

Ured za međunarodne i europske poslove dnevno objavljuje izravno dostavljene dokumente na mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora u rubrici Postupanje s dokumentima EU-a, s pratećim informacijama o: oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i roku za provjeru načela supsidijarnosti, stajalištu Republike Hrvatske, obrazloženom mišljenju i političkom dijalogu, području politika kojemu dokument pripada te nazivu inicijative iz programa rada Komisije.

U razdoblju od **1. do 31. svibnja 2025.** institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru **ukupno 39 pravnih akata na hrvatskome jeziku**, od toga 25 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 14 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije.

U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu.

Pregled izravno dostavljenih dokumenata Europske unije u zakonodavnom postupku u razdoblju od 1. do 31. svibnja 2025.

GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJI POSLOVI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 101</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi zajedničkog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja koji nezakonito borave u Uniji te o stavljanju izvan snage Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive Vijeća 2001/40/EZ i Odluke Vijeća 2004/191/EZ	2. 5. 2025. 27. 6. 2025.

POLJOPRIVREDA RIBARSTVO I RURALNI RAZVOJ

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 195</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2107 o utvrđivanju mjera za upravljanje, očuvanje i kontrolu primjenjivih na području primjene Konvencije Međunarodne komisije za očuvanje atlantskih tuna (ICCAT), Uredbe (EU) 2018/975 o utvrđivanju mjera za upravljanje, očuvanje i kontrolu primjenjivih na području Konvencije Regionalne organizacije za upravljanje	12. 5. 2025. ...

	ribarstvom u južnom Tihom oceanu (SPRFMO), Uredbe (EU) 2019/833 o utvrđivanju mjera očuvanja i provedbe koje se primjenjuju na regulatornom području Organizacije za ribarstvo sjeverozapadnog Atlantika, Uredbe (EU) 2021/56 o utvrđivanju mjera za upravljanje, očuvanje i kontrolu primjenjivih na području Konvencije Međuameričke komisije za tropsku tunu, Uredbe (EU) 2022/2056 o utvrđivanju mjera očuvanja i upravljanja koje se primjenjuju na području Konvencije za ribarstvo u zapadnom i središnjem Pacifiku, Uredbe (EU) 2022/2343 o utvrđivanju mjera upravljanja, očuvanja i kontrole primjenjivih na području nadležnosti Komisije za tunu u Indijskom oceanu (IOTC) i Uredbe (EU) 2023/2053 o uspostavi višegodišnjeg plana upravljanja plavoperajnom tunom u istočnom Atlantiku i u Sredozemnome moru	
--	--	--

REGIONALNI RAZVOJ

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 123</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja	2. 5. 2025. 27. 6. 2025.

ZAPOŠLJAVANJE I SOCIJALNA PITANJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 164</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1057 o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova	2. 5. 2025. 30. 6. 2025.

OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVSTVO I SIGURNOST HRANE

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 102</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o utvrđivanju okvira za jačanje dostupnosti i sigurnosti opskrbe kritičnim lijekovima i dostupnosti i pristupačnosti lijekova od zajedničkog interesa te o izmjeni Uredbe (EU) 2024/795	11. 5. 2025. 7. 7. 2025.

MEĐUNARODNA TRGOVINA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 229</u>	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Uredbe (EU) 2024/823 od 28. veljače 2024. o izvanrednim trgovinskim mjerama za zemlje i područja koji	14. 5. 2025. ...

	sudjeluju u procesu stabilizacije i pridruživanja ili su s njim povezani	
--	--	--

PROMET I TURIZAM

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2025) 179</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o dokumentima za registraciju vozila i podacima o registraciji vozila evidentiranim u nacionalnim registrima vozila te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 1999/37/EZ	26. 5. 2025. ...
<u>COM (2025) 180</u>	Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2014/45/EU o periodičnim tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih priključnih vozila i Direktive 2014/47/EU o pregledima tehničke ispravnosti na cesti gospodarskih vozila koja prometuju u Uniji	26. 5. 2025. ...

PREDSTAVLJANJE VIZIJE ZA POLJOPRIVREDU I HRANU ZA 2040. U HRVATSKOME SABORU

Povjerenik Europske komisije za poljoprivredu i hranu Christophe Hansen na zajedničkoj sjednici saborskog Odbora za poljoprivredu i Odbora za europske poslove predstavio je dvije komunikacije Europske komisije: „Viziju za poljoprivredu i hranu – Zajedničko oblikovanje privlačnog poljoprivrednog i prehrambenog sektora Europske unije za buduće generacije“ i „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru“, s ciljem razmjene mišljenja o budućnosti Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) Europske unije (EU) i njezinog financiranja i stanju u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i izazovima s kojima se suočavaju poljoprivrednici i stanovnici sela.

Hrvatska je petnaesta od dvadeset i sedam članica EU-a u kojoj je Hansen predstavio Viziju u posljednjih šest mjeseci.

Komunikacija Vizije donesena je 19. veljače 2025. (COM(2025) 75) i predstavlja ambiciozan plan za budućnost poljoprivrede i hrane u Europi. Vizija obuhvaća četiri prioritetna područja za europski poljoprivredno-prehrambeni sustav za 2040., a to su: izgradnja privlačnog poljoprivredno-prehrambenog sektora EU-a; poticanje konkurentnog poljoprivrednog sektora otpornog na rastuću globalnu konkurenciju i šokove; osiguravanje uvjeta za sektor koji će biti otporan na promjene u budućnosti; te usmjerenost na hranu, pravedne životne i radne uvjete u ruralnim područjima.

Predsjednica saborskog Odbora za poljoprivredu Marijana Petir u uvodnom izlaganju skrenula je pozornost na potrebu dijaloga s ciljem izgradnje povjerenja između donositelja

odluka i poljoprivrednika pred koje se stavljaju pojačani zahtjevi, sve veća očekivanja i, s druge strane, sve manje novca. Ujedno su tu i specifičnosti država članica koje ne koriste jednako dugo europske fondove pa nisu imale niti jednaku priliku za rast produktivnosti i konkurentnosti svoje poljoprivrede, niti sve države stvaraju jednaki pritisak na okoliš pa nije pravedno pred sve države stavljati iste obveze. Hrvatska već sada koristi upola manje pesticida, mineralnih gnojiva i antimikrobnih sredstava od prosjeka EU-a i to treba uzeti u obzir kod utvrđivanja zelenih ambicija, naglasila je Petir. Istaknula je da je potrebno zadržati stabilnost financiranja ZPP-a kao zasebne politike temeljene na dva stupa (izravna plaćanja i ruralni razvoj), uz redefiniranje prioriteta kako bi odgovarali stvarnim potrebama poljoprivrednika. U tom je smislu važno pitati poljoprivrednike što im je potrebno da bi ostali na selu i nastavili poljoprivrednu proizvodnju. Petir smatra da novac neće biti dovoljna motivacija, ako se ne učini sve što je potrebno da bi poljoprivrednici mogli pristojno živjeti te je istaknula da je u tom kontekstu ultimativno važno smanjiti administraciju, jer se poljoprivrednici gube u bespućima papirologije umjesto da se bave proizvodnjom hrane. Petir je naglasila da je poljoprivrednike potrebno zaštititi od nepoštenih trgovačkih praksi koje uglavnom generiraju trgovački lanci i otkupljivači te da se upravo u tom području traži pooštavanje zakonodavstva da bi se takve prakse suzbile te uspostavilo veću pravednost i transparentnost kod formiranja marži.

Iz svojih dosadašnjih razgovora s poljoprivrednicima povjerenik **Hansen** izdvojio je tri glavna zahtjeva koja se odnose se na poštenije cijene za kvalitetne proizvode, nepoštene trgovačke prakse te slabosti prekograničnih instrumenata. Hansen je za rješavanje ovih problema predložio udruživanje poljoprivrednika u zadruge, spomenuvši dobra iskustva u Francuskoj i Belgiji gdje se zadruge uspješno bore za zahtjeve svojih članova. Prekomjerna administracija trebala bi se riješiti **Omnibus paketom** pojednostavnjenja koji bi značajno trebao rasteretiti poljoprivrednike. EU od Omnibus paketa mjera očekuje uštede od 6 milijardi eura na administrativnim troškovima. Pojednostavnjenja se najavljuju i za ekološke proizvođače. Uz to je Hansen u sklopu Vizije istaknuo potrebu za boljim upravljanjem rizikom, pa paket mjera predviđa mogućnost izdvajanja od 3 % za programe pomoći za štete nastale uslijed prirodnih nepogoda. Svi ovi prijedlozi Vizije moraju dobiti zeleno svjetlo nacionalnih parlamenata. Izvijestio je da se očekuje smanjenje ukupnih administrativnih troškova za 1,7 milijardi eura godišnje. Naglasio je da je poljoprivreda pogođena i demografskim problemom. Prosječna dob poljoprivrednika u EU je 57 godina, a samo 12 % poljoprivrednika mlađe je od 40 godina, što je alarmantna činjenica za buduću poljoprivrednu proizvodnju osobito uz faktore poput geopolitičke situacije, trgovačkog rata SAD-a, i pitanje Kine, što sve zahtijeva oprez kako se poljoprivrednike ne bi dovelo do krajnjih granica izdržljivosti. Budući da se trenutno za sigurnost hrane izdvaja 0.3 % BDP-a, te da su rasprave o Višegodišnjem financijskom okviru tek započele, pristup mladih poljoprivrednika sredstvima ovisit će o doprinosima država članica.

U kontekstu zaštite domaće poljoprivrede od nepoštene konkurencije i osiguravanja pristupačne hrane, **predsjednica Odbora za europske poslove Jelena Miloš** otvorila je pitanje zelene javne nabave koje je, prema Hansenovom mišljenju, nužno ponovno razmotriti posebno uzimajući u obzir i ponekad više regionalne standarde. S povjerenikom Hansenom razgovaralo

se i o unaprjeđenju zdravstvene zaštite životinja u kriznim situacijama, pri čemu je on predložio ulaganja u krizne pričuve te mogućnost osiguranja kroz Europsku investicijsku banku. Zastupnici su istaknuli potrebu kriznog fonda za ratare, smanjenja administrativnih prepreka i borbe protiv nepoštenih trgovačkih praksi radi očuvanja poljoprivrede kao strateškog sektora. Upozoreno je i na nizak dohodak u poljoprivredi te potrebu za redefiniranjem zelene javne nabave radi zaštite domaće proizvodnje, a razgovaralo se i o upravljanju poljoprivrednim zemljištem, s naglaskom na veću potporu mladim poljoprivrednicima, dok je pitanje dostupnosti određenog voća tijekom cijele godine povezano s tržišnom potražnjom i nedostatkom financijske podrške za proizvodnju.

Predsjednica Petir upozorila je i na neodgovorena pitanja u Viziji, poput podrške europskoj proizvodnji mineralnih gnojiva, zaštite pčela i definiranja rokova za zamrznuto meso, te izrazila zabrinutost zbog novih genomskih tehnika koje vidi kao prijetnju poljoprivredi zbog uvođenja GMO-a i patentiranja sjemena, što bi povećalo ovisnost o multinacionalnim kompanijama. Pozvala je na transparentan i znanstveno utemeljen pristup uz poštivanje načela predostrožnosti i supsidijarnosti, naglašavajući potrebu snažne podrške poljoprivrednicima, osobito zbog depopulacije sela i potrebe za generacijskom obnovom. Predložila je zajedničku kampanju za obrazovanje u poljoprivredi kako bi zanimanje postalo privlačnije mladima, što je povjerenik Hansen podržao, istaknuvši da je jedan od ciljeva povećati udio mladih poljoprivrednika u Europi, s primjerom Austrije kao vodeće zemlje u tome.

Europska komisija najavila je da će tijekom 2025. predložiti sveobuhvatan paket za pojednostavnjenje postojećeg poljoprivrednog zakonodavnog okvira, zajedno s digitalnom strategijom za poljoprivredu. Vizija za poljoprivredu i hranu predložena je kao prioritetna inicijativa u prvih sto dana mandata ove Komisije. Na temelju izvješća o **strateškom dijalogu** o budućnosti poljoprivrede EU-a i uz savjetovanje s Europskim odborom za poljoprivredu i hranu, Vizijom se želi osigurati dugoročna konkurentnost i održivost poljoprivrednog sektora Unije. Da se radi o doista važnoj temi pokazuju i **najnoviji rezultati Eurobarometra** iz kojih proizlazi da građani EU-a stabilnu opskrbu hranom smatraju ključnim pitanjem.

Uredništvo: Tanja Babić, Tatjana Briški, Mirna Matković, Snježana Ramljak, Mario Straka, Jelena Špiljak
©Hrvatski sabor / Kontakt: informacijeumep@sabor.hr